

Strategija študentskih organizacij lokalnih skupnosti 2025-2029

Na podlagi Zakona o skupnosti študentov (Uradni list RS, št. 38/94 in 59/19, v nadaljevanju: ZSkuS) in Študentske ustave (ŠU-4E, NPB), Svet Študentskih organizacij lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: Svet ŠOLS) na svoji 98. seji sprejema Strategijo študentskih organizacij lokalnih skupnosti 2025-2029 (v nadaljevanju: Strategija).

Izhodišča

- (1) V študentsko organizacijo lokalne skupnosti (v nadaljevanju: ŠOLS) se združujejo študenti, ki izkazujejo interes po združevanju na območju posamezne lokalne skupnosti. ŠOLS so organizirane in delujejo skladno z zakonodajo, ki ureja društva. Študentska organizacija Slovenije kot organizacijske oblike ŠOS (v nadaljevanju: OO ŠOS) priznava tiste ŠOLS, ki izpolnjujejo pogoje, ki so skladno s Študentsko ustavo določene v Pravilniku o ustanavljanju novih OO ŠOS ter Pravilniku o ohranitvi in izgubi statusa OO ŠOS za ŠOLS. ŠOLS delujejo na lokalnem območju, za kar skladno z akti ŠOS veljajo območja upravnih enot.
- (2) Svet ŠOLS je najvišje predstavniško telo študentskih organizacij lokalnih skupnosti, ki v razmerju do drugih študentskih organizacij, države in drugih organizacij v Republiki Sloveniji ter v tujini zastopa interese študentskih organizacij lokalnih skupnosti in vanje včlanjenih študentov.
- (3) Svet ŠOLS ocenjuje stanje, obravnava vprašanja na posameznih področjih družbenega življenja in zavzema stališča do politike na teh področjih, kar izhaja iz Poslovnika Sveta ŠOLS. Na tej podlagi Svet ŠOLS kot najvišje predstavniško telo sprejema strategijo študentskih organizacij lokalnih skupnosti in s tem narekuje smer delovanja študentskih organizacij lokalnih skupnosti v naslednjem petletju.

Opredelitev temeljnih pojmov

Študentske organizacije lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: ŠOLS; žargonsko: študentski klubi) so neodvisna združenja študentov, ki na ravni upravnih enot zastopajo interese študentov in si prizadevajo za izboljšanje njihovih pogojev v lokalnem okolju, kot to opredeljuje Zakon o skupnosti študentov (ZSkuS), Študentska ustava (ŠU-4D, NPB) in njihovi temeljni akti. Organizirane so kot društva in so pravne osebe zasebnega prava. Njihova glavna naloga je organiziranje dogodkov, ki spodbujajo kulturno, športno in izobraževalno udejstvovanje študentov, ter zagotavljanje različnih oblik pomoči študentom v lokalni skupnosti. Poleg tega študentske organizacije lokalnih skupnosti sodelujejo z organi lokalne samouprave in drugimi organizacijami pri zagovorništvu študentskih pravic ter pri oblikovanju politik, ki izboljšujejo socialno-ekonomski položaj študentov v skupnosti. S tem bogatijo lokalne skupnosti, prispevajo k boljšemu vključevanju študentov v lokalno okolje in spodbujajo njihov osebni, družbeni in poklicni razvoj.

Svet študentskih organizacij lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: Svet ŠOLS) je najvišje predstavniško telo študentskih organizacij lokalnih skupnosti, ki zastopa interese teh organizacij in njihovih članov študentov ter dijakov v odnosu do drugih študentskih organizacij, države ter drugih organizacij v Republiki Sloveniji in v tujini.

Zagovorništvo in pomoč študentom zajema nabor storitev, organizacijo akcij in podpore, ki študentom pomaga uveljaviti njihove pravice, izboljšati njihovo stanje in premagovati izzive v času študija. Vključuje pravno in administrativno podporo pri uveljavljanju pravic in svetovanje. Namen zagovorništva je, v sodelovanju z ostalimi deležniki v lokalni skupnosti, ustvariti pravično in spodbudno okolje, kjer imajo študentje možnosti za uspeh in osebno rast, ne glede na njihov socialni položaj.

Socialno-ekonomski položaj študentov vključuje vrsto dejavnikov, ki vplivajo na življenjske razmere, dostop do izobrazbe in splošno stanje študentov. Opredeljen je z dohodki študentov in njihovih družin, dostopom do štipendij, zaposlitvenimi možnostmi ter bivalnimi razmerami. Socialno-ekonomski položaj močno vpliva na akademski uspeh, mentalno zdravje in vključevanje študentov v družbeno življenje, saj neenakosti na tem področju pogosto povzročajo dodatne izzive pri dostopu mladih iz lokalnih skupnosti do izobraževanja in kakovostnega študentskega življenja.

Obštudijske in interesne dejavnosti so aktivnosti, ki dopolnjujejo formalno izobraževanje študentov in spodbujajo njihov osebni, socialni in strokovni razvoj. Sem sodijo aktivnosti, ki niso neposredno povezane z učnim načrtom, vendar omogočajo pridobivanje dodatnih znanj, veščin in izkušenj. Obštudijske dejavnosti vključujejo športne aktivnosti, kulturne dogodke, prostovoljno delo, umetniške projekte, študentska tekmovanja in druge prostočasne aktivnosti. Te dejavnosti prispevajo k razvoju veščin, kot so timsko delo, organiziranost in komunikacija, ter študentom omogočajo ustvarjanje pomembnih socialnih povezav, pridobivanje izkušenj in boljšo vključenost v širšo skupnost.

Pregled trenutnega stanja

Splošni pregled

V Študentske organizacije lokalnih skupnosti (študentske klube s statusom ŠOLS) se združujejo študenti s stalnim prebivališčem na območju lokalne skupnosti, ki jo študentski klub združuje. Študentski klubi so organizirani kot društva, kar jih opredeljuje kot pravne osebe zasebnega prava. Na najvišjem organu vsake ŠOLS imajo glasovalno pravico člani kluba. Članstvo v ŠOLS je opredeljeno v Pravilniku o pridobitvi statusa OO ŠOS za ŠOLS in v temeljnem aktu vsake ŠOLS.

Izvršni organ študentskega kluba sestavljajo študentje, ki so na svojo funkcijo v izvršnem organu izvoljeni s strani članov kluba. Večinoma mandati predstavnikov trajajo eno ali dve leti, z možnostjo ponovne izvolitve. Zakoniti zastopnik študentskega kluba je predsednik kluba.

Študentski klubi sprejemajo, organizirajo in izvajajo programe interesnih dejavnosti študentov na področjih, kot so kultura, izobraževanje, šport ter druga področja študentskega interesa. Poleg tega se osredotočajo na projekte, ki izboljšujejo socialni in ekonomski položaj študentov, ter zagotavljajo njihovo vključevanje v kreiranje lokalnih politik, ki vplivajo na njihovo življenje

in delo. Aktivno opozarjajo na težave na področju izobraževanja, socialnega in ekonomskega položaja študentov ter sodelujejo pri iskanju rešitev. Svoje poslanstvo uresničujejo predvsem s konkretnimi projekti in aktivnostmi.

Doprinos študentskih organizacij lokalnih skupnosti k družbi se izraža predvsem v njihovem odličnem poznavanju lokalnih razlik v potrebah študentov in dijakov, razumevanju izzivov manjših lokalnih višješolskih in visokošolskih zavodov ter aktivnem vsebinskem delu v lokalni skupnosti. Glavna prioriteta njihovih aktivnosti, skladno s Študentsko ustavo, je izvedba čim večjega števila kakovostnih in socialno usmerjenih projektov.

Avtonomija študentskih klubov je ključna za delovanje in učinkovito zastopanje interesov študentov. Omogoča samostojno sprejemanje odločitev, oblikovanje programa in izvajanje aktivnosti, ki najbolje služijo potrebam in željam študentov.

Trenutno v Sloveniji obstaja **50 študentskih klubov s statusom študentske organizacije lokalne skupnosti** in z urejenim financiranjem iz naslova koncesijske dajatve na podlagi Zakona o skupnosti študentov (Uradni list RS, št. 38/94 in 59/19), Študentske ustave (ŠU-4D, NPB) in Pravilnika o delitvi sredstev študentskih organizacij lokalnih skupnosti. Ti klubi skupno **pokrivajo 55 Upravnih enot**, v katerih je **55.171 študentov** (SURS, podatkovna baza SiStat; Študenti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča in vrsti izobraževanja, Slovenija, letno; študijsko leto 2023/24; <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/0955069S.px/>, dostopano: 7. 11. 2024).

Študentski klubi s statusom študentskih organizacij lokalnih skupnosti: Klub mariborskih študentov, Klub študentov Slovenska Bistrica, Klub študentov Lendava, Študentski klub Slovenskih goric, Prleški študentski klub, Klub ptujskih študentov, Klub prekmurskih študentov, Študentsko-mladinski klub KLINKA, Klub ormoških študentov, Klub koroških študentov, Klub študentov Ruš, Selnice in Lovrenca, Klub trboveljskih študentov, Klub študentov Dravinjske doline, Klub študentov občine Celje, Klub študentov šmarske regije in

Obsotelja, Klub zgornjesavinjskih študentov, Laški akademski klub, Študentski klub mladih Šentjur, Študentski klub Žalec, Šaleški študentski klub, Društvo novomeških študentov, Društvo študentov Brežice, Klub belokranjskih študentov, Klub kočevskih študentov, Klub posavskih študentov, Klub študentov občine Trebnje, Ribniški študentski klub, Študentski klub Sevnica, Klub jeseniških študentov, Klub radovljiških študentov, Klub študentov Kranj, Klub tržiških študentov, Klub škofjeloških študentov, Študentski klub GROŠ, Klub litijskih in šmarskih študentov, Klub logaških študentov, Klub vrhniških študentov, Notranjski študentski klub, Študentski klub Kamnik, Klub zasavskih študentov, Klub ajdovskih študentov in dijakov, Klub goriških študentov, Klub idrijskih študentov, Klub izolskih študentov in dijakov, Klub študentov Ilirska Bistrica, Klub študentov občine Koper, Klub študentov občine Piran, Klub študentov občin Postojna in Pivka, Klub študentov Sežana, Klub tolminskih študentov.

Pregled po področjih, na katerih bodo delovale ŠOLS

Zagovorništvo in pomoč študentom

Študentske organizacije lokalnih skupnosti pomembno prispevajo k povezovanju mladih in odločevalcev v lokalnem okolju. Sodelovanje pri upravljanju lokalnih zadev, ki jih lokalna skupnost ali širša samoupravna lokalna skupnost ureja samostojno, na področjih, ki vplivajo na življenje in delo študentov, zagotavljajo s predstavnštvom in članstvom v mladinskih svetih lokalnih skupnosti in predstavnštvom v drugih organih lokalne samouprave, ki vplivajo ali urejajo področje mladih. **Trenutno ocenjujemo, da je polovica ŠOLS tudi uradno članov omenjenih organizacij oziroma organov.** Poleg tega ŠOLS v lokalnih skupnostih organizirajo ali pa se udeležujejo posvetov, srečanj in okroglih miz na temo mladinske problematike, na katerih javnost opozarjajo na probleme na področju izobraževanja, ekonomskega in socialnega položaja študentov ter sodelujejo pri njihovem reševanju.

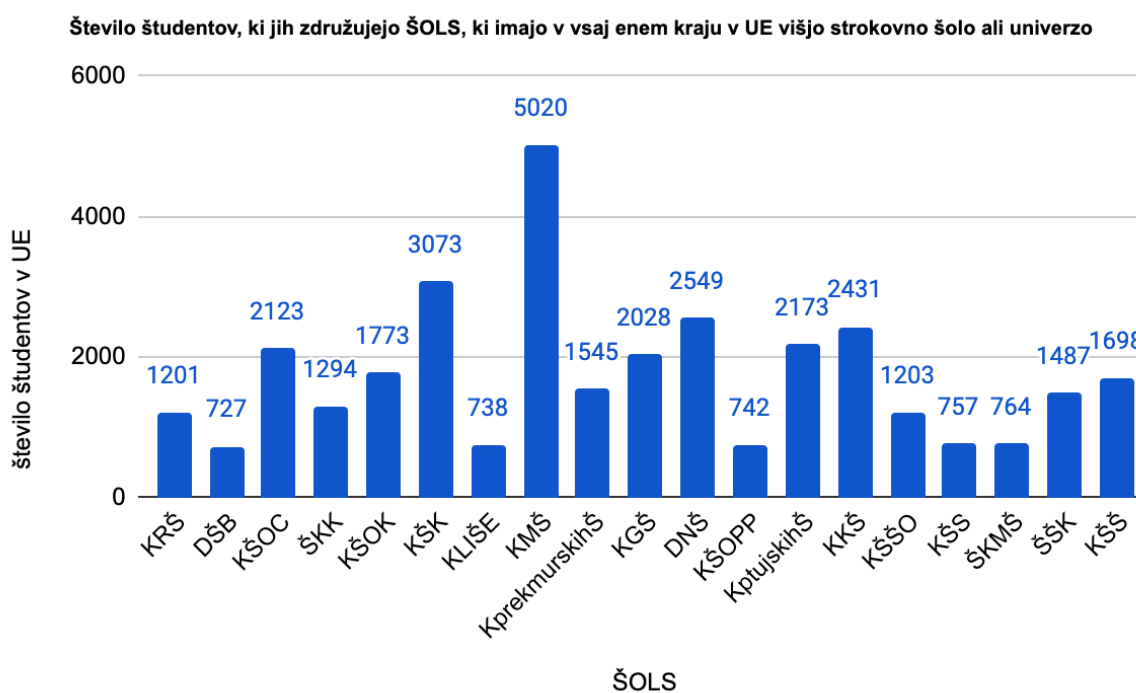
V lokalnem okolju ŠOLS študentom in dijakom nudijo pravno in vsebinsko podporo, ki jo zagotavljajo na rednih terminih v obliki uradnih ur. Vsaka ŠOLS trenutno nudi **minimalno 2 uradni uri v tednu.**

Enako pomembno kot je zastopništvo študentov, je v lokalnih skupnostih pomembno tudi zastopništvo dijakov. S tem namenom ŠOLS ustanavljajo lastne dijaške sekcije, ki združujejo člane dijake. Pravno so dijaške sekcije urejene v temeljnih aktih ŠOLS ali v Pravilnikih o delovanju dijaških sekcij. Za namene zastopništva dijakov v izvršnem organu posamezne ŠOLS, imajo klubi sistemizirane tudi vloge mentorjev oziroma koordinatorjev dijaških sekcij. Trenutno je v Sloveniji **delujočih 40 dijaških sekcij** v okviru študentskih organizacij lokalnih skupnosti. V letu 2023 so dijaške sekcije izvedle skupno **84 projektov.**

Ker Svet ŠOLS prepoznava področje zagovorništva in pomoči študentom in dijakom kot ključno, si želimo z zastavljenimi ukrepi slediti strateškemu cilju in ohranjati vlogo ŠOLS kot pomembnih akterjev v lokalni politiki, spodbujati ŠOLS k nudenju vsebinske pomoči študentom v lokalni skupnosti in opolnomočiti ter spodbuditi dijake k soustvarjanju mladinskih projektov na lokalnem nivoju.

Socialno-ekonomski položaj študentov

Eno izmed glavnih področji delovanja študentskih organizacij lokalnih skupnosti je skrb za socialno-ekonomski položaj študentov. Ustrezno delovanje na tem področju je izjemnega pomena, ker omogoča prepoznavanje in reševanje težav, s katerimi se študenti srečujejo pri dostopu do izobraževanja in življenjskih pogojev. S tem ŠOLS zagotavljajo enake možnosti in podpirajo akademski uspeh vseh študentov, kar pripomore k večji socialni pravičnosti in vključevanju. Študentje iz periferije so depriviligirani zaradi omejenih možnosti za zaposlitev, omejenega dostopa do izobraževalnih ustanov in bivanjske problematike v univerzitetnih središčih. ŠOLS so zato ključne pri zagotavljanju ustrezne podpore študentom iz njihove lokalne skupnosti. **Trenutno ocenjujemo, da na dotičnem področju vsaka ŠOLS izvaja podporo študentom.**

Razlaga grafa:

Skupaj: 33.326 študentov

Število ŠOLS, ki pokrivajo vsaj en kraj v UE, v katerem je vsaj ena višja strokovna šola ali univerza: 19 **Število študentov, ki jih združujejo ŠOLS, ki nimajo v nobenem kraju v UE višje strokovne šole ali univerze:** 21.845 študentov. Število ŠOLS, ki pokrivajo kraje v UE, v katerih ni niti ene višje strokovne šole ali univerze: 31

ŠOLS zagotavljajo direktno ekonomsko podporo študentom in dijakom s štipendijami.

Nekatere ŠOLS to počnejo s stalnimi razpisi v sodelovanju s centri za socialno delo, druge pa z *ad hoc* razpisi za štipendije ali socialne pomoči. **Trenutno take ukrepe zagotavlja 7 ŠOLS.** Obenem v okviru svoje ŠOLS dejavnosti izvajajo tudi projekte, namenjene zagotavljanju socialne pomoči. To pomoč nudijo posredno v sodelovanju z lokalnimi organizacijami, kot npr. območna združenja Rdečega križa, ali neposredno same. **V letu 2023 realizirale 99 socialno-humanitarnih projektov, katerih cilj je bil podpora posameznikom v socialni stiski ter prispevanje k izboljšanju kakovosti življenja v lokalnih skupnostih.**

Pri reševanju problematike je ključnega pomena informiranost študentov. ŠOLS na svojih družbenih omrežjih in spletnih straneh delijo informativne vsebine o študentskih ugodnostih, prav tako pa študentom o tematiki neposredno svetujejo v času uradnih ur, minimalno 2 uri na teden.

Študenti v študentskih organizacijah lokalnih skupnosti delujejo praviloma prostovoljno. S prostovoljskim delom aktivisti ŠOLS pridobivajo dragocene izkušnje in s svojim prispevkom bogatijo celotno lokalno skupnost. **Ocenjujemo, da vse ŠOLS trenutno izvajajo prostovoljske aktivnosti, v katere je vključenih približno 500 študentov prostovoljcev.**

Zdravje je med študenti in mladimi izjemno pomembno, saj neposredno vpliva na njihovo akademsko uspešnost, mentalno stabilnost in splošno kakovost življenja. Hiter študijski tempo, finančne obremenitve in prilagajanje novim socialnim okvirom pogosto vodijo v stres, ki lahko povzroči izgorelost in zdravstvene težave. Zato imajo Študentske organizacije lokalnih skupnosti ključno vlogo pri zagotavljanju podpore študentom. ŠOLS se na te izzive odzivajo z informativnimi in zdravstvenimi akcijami, ki vključujejo področja duševnega zdravja in zdravega prehranjevanja. **Trenutno te aktivnosti izvaja 21 ŠOLS, ki letno izvedejo 26 projektov, osredotočenih na zdravo prehrano ali duševno zdravje.** Poleg tega ŠOLS podpirajo in organizirajo pobude za spodbujanje zdravega življenjskega sloga ter ozaveščanje o pomembnih zdravstvenih in družbenih vprašanjih. Med takšnimi pobudami so kampanje, ki naslavljajo teme, kot so pomen menstrualne svobode, preprečevanje in obvladovanje bolezni, kot je AIDS, ter druge ključne izzive, s katerimi se soočajo študenti. **V letu 2023 je bilo izvedenih 41 projektov, ki zajemajo ukrepe za izboljšanje fizičnega in duševnega zdravja, s posebnim poudarkom na zdravi prehrani in duševnem blagostanju.**

Poleg tega študentske organizacije lokalnih skupnosti preko lastnih akcij in preko svojega predstavniškega organa Sveta ŠOLS ter z delovanjem v Študentski organizaciji Slovenije opozarjajo na perečo bivanjsko problematiko v univerzitetnih središčih, ki v prvi vrsti prizadene predvsem tiste iz oddaljenih lokalnih skupnosti.

Ker Svet ŠOLS prepoznava socialno-ekonomski položaj študentov in dijakov kot bistveno področje, si prizadevamo z ukrepi zasledovati strateške cilje, saj to področje neposredno vpliva na dostopnost, kakovost in uspešnost njihovega študija ter na njihovo dolgoročno vključevanje študentov v družbo. Z zastavljenimi cilji želimo okrepiti vlogo ŠOLS kot pomembnih akterjev v lokalni skupnosti pri reševanju dotične problematike ter jih spodbuditi k zagotavljanju podpore študentom v socialno-ekonomskih stiskah. Obenem želimo opolnomočiti in motivirati dijake za aktivno vključevanje v projekte, ki na lokalni ravni prispevajo k reševanju teh izzivov.

Obštudijske in interesne dejavnosti

Študentske organizacije lokalnih skupnosti so med vodilnimi organizatorji obštudijskih in interesnih dejavnosti v svojih okoljih. S tem prinašajo študentsko dogajanje, neformalno izobraževanje in informiranje neposredno v lokalno skupnost. **Študentske organizacije so predvsem ponudnice tovrstnih izobraževanj, ki so študentom na voljo brezplačno ali po subvencioniranih cenah.** V nekaterih primerih pa (so)financirajo tudi izvedbo neformalnih izobraževanj, ki jih izvajajo zunanji ponudniki, in tako študentom omogočajo dostop do izobraževanj po dostopnejših cenah.

Trenutno tovrstne ukrepe izvajajo vse ŠOLS, ki so v letu 2023 izvedle 84 tovrstnih projektov. Za uspešno pridobitev točk v skladu z določili Kriterija kakovosti delovanja klubov mora vsaka ŠOLS letno za svoje aktiviste organizirati najmanj 10 izobraževalnih ur. Te ure niso vključene med zgoraj navedene projekte, saj predstavljajo dodatno usposabljanje, namenjeno krepitvi kompetenc, znanj in veščin samih aktivistov ŠOLS.

Študentske organizacije lokalnih skupnosti v Republiki Sloveniji sodijo med največje organizatorje zabavnih in športnih dogodkov za mlade. Glasbene in zabavne prireditve so za študente pomembne, ker omogočajo sprostitev, druženje ter krepitev socialnih mrež, kar prispeva k boljši študijski izkušnji in širši socialni mreži. ŠOLS organizirajo tako večje, tradicionalne in letne prireditve kot tudi manjše glasbene koncerte, stand-up nastope, impro lige in podobne dogodke. **Trenutno takšne dogodke subvencionira ali organizira 44 ŠOLS, ki so v letu 2023 organizirale ali subvencionirale 170 takšnih projektov.** Športna aktivnost je pri študentih pomembna, saj prispeva k boljšemu fizičnemu in psihičnemu počutju, zmanjšuje stres, izboljšuje koncentracijo ter krepí vztrajnost in disciplino, kar pozitivno vpliva na uspeh pri študiju. **ŠOLS same organizirajo ali študentom subvencionirajo udeleževanje športnih aktivnosti. Te ukrepe trenutno izvaja 45 ŠOLS, ki so v letu 2023 izvedle 178 takih projektov.**

Obenem študentske organizacije lokalnih skupnosti na **področju vizualnih in predstavitvenih umetnosti** poleg subvencioniranih vstopnic za kino (so)organizirajo tudi filmske večere, gledališke predstave ter filmske in gledališke festivale. **Te aktivnosti trenutno izvaja 9 ŠOLS, ki so v letu 2023 organizirale 12 takšnih projektov.**

Pomemben del študentskega organiziranja je organizacija družabnih dogodkov. V zadnjih letih, zlasti po pandemiji COVID-19, se je izkazalo, da so za razvoj mladih poleg formalnega izobraževanja ključni tudi socializacija, mreženje in razvoj različnih spretnosti. Študentske organizacije lokalnih skupnosti zato zagotavljajo prostore za druženje in organizirajo dogodke, ki spodbujajo socializacijo študentov v lokalni skupnosti. **Trenutno tovrstne dogodke organizirajo vse ŠOLS. V letu 2023 so organizirale 510 tovrstnih dogodkov.**

Metodologija priprave strategije

Izhodiščni dokument za pripravo Strategije študentskih organizacij lokalnih skupnosti je *Strategija študentskega organiziranja v Republiki Sloveniji 2025–2034*, ki jo je na svoji 47. seji sprejela skupščina Študentske organizacije Slovenije (ŠOS). Ker se Strategija študentskih organizacij lokalnih skupnosti pripravlja prvič, smo pri njenem oblikovanju izhajali še iz več ključnih virov: poznavanja delovanja študentskih organizacij lokalnih skupnosti, pregleda trenutnega stanja in delovanja ter predvsem merljivih rezultatov, ki jih Svet ŠOLS pridobi na podlagi vsakoletnih pregledov Kriterijev kakovosti delovanja klubov. Obenem smo za namen izdelave strateškega dokumenta podatke o projektih ŠOLS pridobivali z zbiranjem projektnih tabel za leto 2023, na katerih je razvidno koliko projektov so ŠOLS opravile v dotičnem letu.

Kriteriji kakovosti delovanja klubov, ki so priloga 1 k Pravilniku o delitvi sredstev ŠOLS, se pregledujejo vsako leto v aprilu po oddaji letnih poročil. Če določen študentski klub ne izpolni posameznih kriterijev, se mu zmanjša odstotek sredstev, ki bi mu sicer pripadal v naslednjem letu. Pregled kriterijev opravi delovna skupina, ki jo na predlog predsednika imenuje Svet ŠOLS.

Ta sistem omogoča klubom, da skrbijo za zakonitost, preglednost, transparentnost in kvaliteto delovanja. Če delovna skupina in Svet ŠOLS ugotovita, da študentski klub ni deloval v skladu s kriteriji kakovosti in ni dosegel minimalnih standardov, se del sredstev, ki bi mu sicer pripadal, prerazporedi med klube, ki so kriterije uspešno izpolnili. Tako kriteriji služijo kot dodatna oblika nadzora nad namensko porabo sredstev.

Določene kazalnike smo tako oblikovali na podlagi poročil pregledov omenjenih Kriterijev, določene pa glede na trenutno stanje, aktivnosti, ki se med ŠOLS že izvajajo, aktivnosti, za katere menimo, da bi jih bilo smiselno uvesti, ob upoštevanju višine financiranja posameznih ŠOLS.

Za vsak cilj smo določili enega ali več ukrepov, s katerimi ocenjujemo, da bomo ta cilj dosegli. Ukrepi opisujejo konkretne aktivnosti, ki jih bodo izvajale ŠOLS, pri čemer bomo izvajanje ukrepov in posledično doseganje strateških ciljev spremljali z vnaprej določenimi kazalniki.

1 ZAGOVORNIŠTVO IN POMOČ ŠTUDENTOM

1.1 Zagovorništvo

Zagovorništvo študentov je za študentske organizacije ena od bistvenih dejavnosti, ki jo organizacije izvajajo na vseh ravneh.

Na nivoju študentskih organizacij lokalnih skupnosti te sodelujejo pri zagovarjanju študentov in dijakov ter mladinskih politik napram lokalnim skupnostim (občinam), zagotavljajo sodelovanje študentov pri upravljanju lokalnih zadev, ki jih lokalna skupnost ali širša samoupravna lokalna skupnost ureja samostojno, na področjih, ki vplivajo na življenje in delo študentov, javnost opozarjajo na probleme na področju ter sodelujejo pri njihovem reševanju.

Zaradi neodvisnega vira financiranja so študentske organizacije lokalnih skupnosti med vodilnimi organizatorji aktivnosti in programov, ki vplivajo na socialni in ekonomski položaj mladih na lokalni ravni. Doprinos klubov je predvsem v poznavanju lokalnih razlik med potrebami študentov in dijakov, izzivov manjših lokalnih višješolskih in visokošolskih izobraževalnih zavodov ter v neposredni vsebinski podpori študentom na lokalni ravni.

CILJ 1: Ohranitev vloge OO ŠOS kot pomembnih akterjev na področju mladinskih iniciativ na lokalni ravni.

UKREP 1.1: Vključevanje predstavnikov ŠOLS v Mladinske svete lokalnih skupnosti in ostale organe lokalne samouprave, ki vplivajo in urejajo področje mladih.

UKREP 1.2: Organizacija ali sodelovanje predstavnikov ŠOLS na okroglih mizah, debatah, ipd. na temo izobraževanja, ekonomskega in socialnega položaja študentov v lokalnem okolju.

Kazalnik 1.1: Število ŠOLS, ki so članice Mladinskih svetov lokalnih skupnosti in ostalih organe lokalne samouprave.

Kazalnik 1.2: Število projektov, ki so jih je ŠOLS udeležile ali organizirale.

1.2 Vsebinska in pravna pomoč študentom

Vsebinsko in pravno pomoč študentom ter drugim posameznikom in organizacijam v lokalnem okolju velikokrat izvajajo študentske organizacije lokalnih skupnosti. Pri tem gre predvsem za prenos informacij iz Študentske organizacije Slovenije in od občin na študente lokalne skupnosti. Na lokalnem nivoju so ŠOLS kontaktna točka za študente v lokalni skupnosti, v katerih zanje zagotavljajo uradne kontaktne ure.

CILJ 2: Nudenje vsebinske in pravne podpore študentom ter drugim posameznikom in skupinam na področju študentske problematike.

UKREP 2: ŠOLS zagotavljajo redne termine za vsebinsko in pravno pomoč študentom.

Kazalnik 2: Število izvedenih uradnih ur v tednu.

1.3 Dijaško organiziranje v Sloveniji

Razvoj dijaškega organiziranja v Sloveniji iz več razlogov sloni na študentskem organiziranju. Študentske organizacije prejemajo sredstva iz koncesijske dajatve za opravljeno študentsko delo, ki ga lahko in ga, opravljajo tudi dijaki, zato je pomembno, da se del sredstev namenja tudi za aktivnosti dijaških skupnosti in zagovorništvo pravic dijakov, pri čemer pa je vselej posebna skrb namenjena njihovi avtonomiji. Ob tem je pomembno izpostaviti, da gre pri dijakih najpogosteje za mladoletne osebe, ki posledično niso poslovno sposobne osebe, zato dijaške skupnosti delujejo v okvirih študentskih organizacij.

Zastopanje dijaške populacije se tako izvaja na vseh ravneh študentskega organiziranja. Na ravni ŠOLS se dijaki organizirajo v dijaške sekcije. Dijaške sekcije v okviru ŠOLS povezujejo dijake, ki so člani sekcije.

Delovanje dijaških sekcij ni povsem avtonomno, saj so te v veliki meri odvisne od razpoložljivih sredstev in usmeritev izvršnega organa kluba. Vsaka ŠOLS ima sistemsko opredeljeno vlogo mentorja oziroma koordinatorja dijaške sekcije, ki kot član izvršilnega organa predstavlja dijake v okviru študentskega kluba.

CILJ 3: Podpora delovanju dijaških organizacij.

UKREP 3: ŠOLS ima ustanovljeno dijaško sekcijo in ji zagotavlja vsebinsko in finančno podporo pri organizaciji dijaških projektov.

Kazalnik 3.1: Število dijaških sekcij.

Kazalnik 3.2: Število včlanjenih dijakov v ŠOLS.

Kazalnik 3.3: Število projektov, ki jih izvede dijaška sekcija.

2 SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ ŠTUDENTOV

2.1 Socialna pomoč

Med naloge institucij socialne države spada pomoč socialno ogroženim posameznikom in družinam vseh demografskih skupin. ŠOLS so kljub temu soočene s stiskami študentom, ki do pomoči države ne morejo dostopati v najbolj nujnih primerih ali pa je ta pomoč premajhna ali neustrezna. Zato finančna in materialna pomoč študentom obsega dobršen del dejavnosti študentskih organizacij.

Ob finančni in materialni pomoči invalidskim organizacijam in humanitarnim aktivnostim je potrebno izpostaviti tudi neposredno finančno in materialno pomoč študentom, ki se znajdejo v hudih socialnih stiskah. Na tem področju delujejo nekatere fundacije in solidarnostni skladi v okviru OO ŠOS, nekatere OO ŠOS pa same tovrstno pomoč ponudijo študentom *ad hoc*.

CILJ 4: Izboljšanje socialnega položaja študentov in mladih.

UKREP 4: ŠOLS izvaja projekte na temo reševanja socialne problematike mladih v lokalni skupnosti.

Kazalnik 4: število izvedenih projektov na temo socialne problematike.

2.2 Humanitarno delovanje ter podpora invalidskim organizacijam

Na področju humanitarnega dela ŠOLS izvajajo raznolike aktivnosti. Nekateri projekti so stalni oz. tradicionalni, dodatno pa se študenti aktivirajo ob izrednih dogodkih ali pri pomoči študentom, ki se znajdejo v težkih zdravstvenih in/ali socialnih razmerah.

Mnogo projektov in dogodkov študentskih organizacij ima poleg drugega osrednjega tudi humanitarno noto; npr. zabavne dobrodelne prireditve, kjer se zbirajo dobrodelni prispevki in podobno.

Študentske organizacije tudi financirajo delovanje društev študentov invalidov, s čimer ti svojim članom izboljšujejo dostop do visokošolskega izobraževanja. Ob tem pa s posameznimi projekti in akcijami pomagajo posameznim študentom, ki so se znašli v težki zdravstveni situaciji z invalidnostjo.

CILJ 5: Aktivno humanitarno delovanje študentskih organizacij.

UKREP 5: ŠOLS izvajajo projekte humanitarne narave.

KAZALNIK 5: Število humanitarnih akcij, ki jih subvencionirajo ali organizirajo ŠOLS.

2.3 Prostovoljstvo

Študentske organizacije spodbujajo prostovoljstvo, s čimer opozarjajo na pomen slednjega in promovirajo širjenje tovrstnega delovanja med mladimi. Na ravni študentskih organizacij

lokalnih skupnosti se mnogo projektov in dogodkov odvije s pomočjo prostovoljnega delovanja članov študentov, brez katerega ne bi bilo mogoče izvesti vseh raznolikih aktivnosti študentskih organizacij.

CILJ 6: Spodbujanje in promocija prostovoljstva med študenti in mladimi.

UKREP 6.: ŠOLS spodbuja svoje člane k prostovoljstvu.

Kazalnik 6.: Število članov prostovoljcev.

2.4 Zdravstvo

Na področju zdravstva za študente študentske organizacije delujejo predvsem v vlogi ozaveščanja in opozarjanja na določene problematike, v manjši meri pa tudi kot izvajalci pomoči, predvsem na področju duševnega zdravja študentov. Slednja se je v zadnjih letih izpostavila kot ena ključnih zdravstvenih problematik študentov, zaradi nezadostne dostopnosti do primerne oskrbe pa so posamezne študentske organizacije same pričele ponujati psihološko pomoč.

Poleg tega se študentske organizacije zavzemajo tudi za projekte, ki spodbujajo zdrav in trajnostni način prehranjevanja, ki je izrednega pomena za splošno zdravstveno stanje posameznika, kar omogoča nemoten študijski proces.

CILJ 7.1: Podpora ukrepom za izboljšanje duševnega zdravja študentov in spodbujanje zdravega prehranjevanja.

CILJ 7.2: Spodbujanje zdravega in trajnostnega načina življenja mladih.

UKREP 7.1: ŠOLS izvajajo akcije s katerimi ozaveščajo o duševnem zdravju in informirajo o medgeneracijskih stiskah ter izvajajo akcije, ki mlade spodbujajo k zdravem in trajnostnem načinu prehranjevanja.

UKREP 7.2: ŠOLS izvajajo projekte, ki spodbujajo zdravega in trajnostnega načina življenja mladih.

Kazalnik 7.1: število projektov in akcij na temo duševnega zdravja in akcij na temo zdravega prehranjevanja.

Kazalnik 7.2: število projektov in akcij, ki spodbujajo zdravega in trajnostnega načina življenja mladih.

3 OBŠTUDIJSKE IN INTERESNE DEJAVNOSTI

3.1 Neformalno izobraževanje

Poleg formalnega izobraževanja, ki poteka na višješolskih in visokošolskih zavodih, je ključno, da študentje svoje veščine, spretnosti in znanja dopolnjujejo ter nadgrajujejo z vključevanjem v neformalna izobraževanja. Študentske organizacije nastopajo predvsem kot ponudnice tovrstnih izobraževanj, ki jih ponujajo brezplačno ali po subvencionirani ceni. V nekaterih primerih pa študentske organizacije (so)financirajo izvedbo neformalnih izobraževanj tretjih izvajalcev, s čimer omogočajo dostop do izobraževanj za študente po ugodnejših (subvencioniranih) cenah. Študentske organizacije stremijo k ustvarjanju okolja, kjer bo vsak študent imel dostop do kakovostnih izobraževalnih programov, ki bodo dopolnjevali njihovo formalno izobraževanje ter spodbujali vseživljenjsko učenje in osebni razvoj.

Študentske organizacije se bodo še naprej trudile zagotavljati raznoliko ponudbo neformalnih izobraževanj, ki bodo dopolnjevala formalne študijske programe. Pri tem bodo še naprej sodelovale z univerzami in drugimi izobraževalnimi institucijami za širitev in izboljšanje ponudbe izobraževalnih aktivnosti. Kot primer, na področju spodbujanja tehnične kulture študentske organizacije izvajajo pisano paleto aktivnosti, s katerimi mladimi približujejo tako stare in tradicionalne tehnike kot tudi najnoveše tehnologije v okviru raznih projektov.

Na področju vseživljenjskega učenja bodo študentske organizacije sofinancirale ali organizirale delavnice, seminarje in tečaje, ki spodbujajo razvoj novih znanj in veščin ter promovirale pomen vseživljenjskega učenja med študenti.

CILJ 8: Izvajanje in sofinanciranje izvajanja neformalnih izobraževanj in spodbujanje vseživljenjskega učenja.

UKREP 8: ŠOLS v lokalnem okolju za študente organizirajo in jim nudijo subvencionirano udeležbo na izobraževalnih dogodkih.

KAZALNIK 8: Število organiziranih in subvencioniranih izobraževalnih dogodkov.

3.2 Šport

Področju športa študentske organizacije namenjajo veliko pozornosti, saj prispeva k zdravemu načinu življenja, izboljšanju psihofizičnega stanja in krepitvi socialnih vezi med študenti. Obenem pa temu področju visokošolski zavodi ter druge nacionalne politike ne namenjajo dovolj pozornosti. ŠOLS si prizadevajo spodbujati športne dejavnosti na vseh ravneh in omogočiti študentom dostop do kakovostnih športnih programov. ŠOLS želijo ustvariti okolje, kjer bo vsak študent imel priložnost sodelovati v športnih aktivnostih, ne glede na njegove fizične sposobnosti, finančno stanje ali prejšnje izkušnje s športom.

ŠOLS si bodo še naprej prizadevale zagotoviti enak dostop do športnih dejavnosti za vse študente, vključno z invalidi in tistimi iz socialno šibkejših okolij. V sodelovanju z univerzami in lokalnimi športnimi organizacijami bodo širile ponudbo športnih aktivnosti preko organiziranja rednih športnih dogodkov, kot so tekmovanja, turnirji, športne delavnice in tečaji. Pomembno

je poudariti tudi promocijski pomen javnih športno-rekreativnih dogodkov, s katerimi med mladimi in splošno javnostjo študentske organizacije spodbujajo fizično aktivnost in športno udejstvovanje. Posebno pozornost namenjamo promociji redne telesne aktivnosti za izboljšanje fizičnega in duševnega zdravja

CILJ 9: Zagotavljanje ponudbe rekreativnih športnih aktivnosti za študente.

UKREP 9: ŠOLS zagotavljajo celovito ponudbo rekreativnih športnih aktivnosti za študente.

KAZALNIK 9: Število organiziranih in subvencioniranih športnih aktivnosti

3.3 Glasbene in druge zabavne prireditve

Študentske organizacije so v Republiki Sloveniji eden največjih organizatorjev zabavnih dogodkov za mlade. Sem spadajo tako večji tradicionalni in vsakoletni dogodki, kot tudi manjši glasbeni koncerti, stand-up nastopi, impro lige ipd. Tako v študijskih središčih pod okriljem študentskih organizacij univerz kot v manjših krajih po Sloveniji pod okriljem študentskih klubov, študentske organizacije skrbijo za obstoj in razvoj samih prizorišč, med katere spadajo tako tista v univerzitetnih središčih kot tudi mladinski centru v manjših krajih in mestih po Sloveniji, ki pogosto delujejo s pomočjo študentskih organizacij lokalnih skupnosti ter s tem zagotavljajo prostor in stičišče glasbenih ustvarjalcev in občinstva.

Študentske organizacije organizirajo glasbene in druge zabavne dogodke za obiskovalce brezplačno ali pa so ti subvencionirani preko kritja določenih stroškov organizacije prireditve s strani študentskih organizacij. Pri tem ni nepomembno opozoriti na multiplikativni učinek, ki ga ima organizacija glasbenih prireditev na glasbeno industrijo in na pomen tovrstnih dogodkov za mlade glasbene zasedbe.

CILJ 10: Organizacija in ponudba glasbenih ter drugih zabavnih prireditev.

UKREP 10: ŠOLS organizirajo in subvencionirajo glasbene in druge zabavne prireditve.

KAZALNIK 10: Število organiziranih in subvencioniranih glasbenih in zabavnih prireditev.

3.4 Podpora vizualni umetnosti

Poleg zagotavljanja subvencioniranih vstopnic za ogled filmov v kinotekah študentske organizacije na področju vizualnih in predstavitvenih umetnosti (so)organizirajo filmske večere, gledališke predstave, ter tudi filmske in gledališke festivale.

CILJ 12: Promoviranje vizualnih umetnosti med študentsko populacijo.

UKREP 12: ŠOLS v lokalnem okolju skrbijo za dostopnost do vsebin na področju vizualnih in predstavitvenih umetnosti.

KAZALNIK 12: Število organiziranih in subvencioniranih projektov, predstav, ogledov in drugih vsebin.

3.5 Informiranje

Na medijskem področju študentske organizacije izvajajo nekatere lastne aktivnosti; izdajajo lastne biltene in novičnike, kar je še posebej pomembno za ŠOLS, saj predstavljajo način za sporočanje in predstavljanje lastnih aktivnosti, pa tudi drugih dogodkov, pomembnih za lokalno okolje. V preteklosti komunikacija preko fizičnih kanalov pa vse bolj poteka preko elektronskih novičnikov, ki omogočajo lažjo in bolj neposredno komunikacijo z bazo naročnikov.

CILJ 11: Ohranitev obsega informiranja študentske in splošne populacije o relevantnih področjih za študente in druge skupnosti.

UKREP 11: ŠOLS preko socialnih omrežij in lokalnih medijih informirajo študente.

KAZALNIK 11: Število vsebinskih objav ŠOLS v lokalnih medijih in na socialnih omrežjih.

3.6 Družabni dogodki

Družabni dogodki, kot so npr. pikniki, druženja in izleti brez drugih bistvenih poudarkov (športne, dobrodne, kulturne ali druge narave) so pomemben del obštudijskega življenja. Poleg študija in pridobivanja neformalnih znanj ter priložnostnih učenj je v preteklih letih, predvsem pa po epidemiji COVID-19 in vesplošnem zaprtju, postalo jasno, da je za ustrezen razvoj mladih osebnosti ključna tudi socializacija, mreženje in zagotavljanje okolja, znotraj katerega osebe razvijajo drugačne spretnosti. Študentske organizacije na tem področju delujejo v smeri zagotavljanja prostorov za druženje in organizacije dogodkov, s čimer se ustvarjajo priložnosti za socializacijo študentov.

CILJ 12: Organizacija družabnih dogodkov za namene druženja ter mreženja.

UKREP 12: ŠOLS študentom v lokalnem okolju zagotavljajo celovito izbiro družabnih dogodkov.

KAZALNIK 12: Število organiziranih in subvencioniranih družabnih dogodkov.

Metodologija merjenja doseganja posameznih strateških ciljev

Svet ŠOLS bo enkrat letno izvedel pregled in dokumentacijo kazalnikov za vseh 50 ŠOLS, da bi spremljal napredek pri doseganju strateških ciljev. Za ta namen bomo pripravili obrazec za letno poročilo doseganja strateških ciljev.

Leta 2029 bomo na podlagi zbranih podatkov začeli pripravljati novo Strategijo študentskih organizacij lokalnih skupnosti za prihodnje obdobje, pri čemer bomo temeljili na merljivih kazalnikih. Trenutna Strategija bo služila kot osnova in izhodišče za oblikovanje naslednje.

Ob zaključku strateškega obdobja (2025–2029) bomo pripravili podrobno analizo doseganja ciljev, vključno s statističnimi podatki, razdeljenimi po posameznih letih in združenimi v celovito statistiko. Na podlagi teh združenih podatkov bomo ocenili uspešnost delovanja študentskih organizacij lokalnih skupnosti v skladu s Strategijo. Rezultati in analiza bodo predstavljeni na seji Sveta ŠOLS, kjer bodo z njimi seznanjene vse ŠOLS.

Zaključek

Z jasnimi cilji, določenimi ukrepi in rednim spremljanjem dosežkov bomo še naprej gradili sistem, ki bo kos izzivom sodobne družbe in potrebam mladih v prihodnosti. Doseganje ciljev te strategije bo zahtevalo skupno odgovornost vseh deležnikov, tesno sodelovanje na vseh ravneh ter doslednost pri izvajanju dogovorjenih ukrepov.

Pa vendar, četudi so cilji jasno opredeljeni, naj bo uspeh vedno razumljen kot posledica dobrega delovanja, ne kot doseganje cilja samega po sebi. Delovanje študentskih organizacij lokalnih skupnosti mora tudi v prihodnje temeljiti na prilagajanju interesov in potreb mladih v lokalni skupnosti. Naše poslanstvo naj ostaja odzivanje na potrebe mladih, ob hkratnem upoštevanju značilnosti in posebnosti širšega lokalnega okolja, v katerem delujejo. S takšnim pristopom lahko ohranjamo svojo pomembno vlogo in prispevamo k razvoju skupnosti, jo bogatimo in naredimo lepšo.

Lovro Čeh Brežnik,
Predsednik Sveta ŠOLS

